

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. XVIII. De particularibus beneficiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

pedibusque confixis, diruptis, affixis, & appressis immiti ligno, præfertim in tam sano corpore, in tam nobili corporis temperamento, tantaque sensuum perfectione & vigore? Accedit vulnerum totius corporis concili diuulsio, apertio, & renouatio: accedunt spineæ coronæ ad crucem offensiones, quibus aculei impulsi latiores & profundiores fecere puncturas. Denique totius corporis instar chordæ in arcum valida extensio, ita ut omnia ossa, testimonio Prophetæ, dinumerari potuerint; quæ extensio vel sola ad summum tormentum sufficit, ut equulei testantur. Hos omnes dolores simul sustinuit, & quidem pro inimicis, & iisipis qui illos irrogabant; non ut ab illis aliquid commodi perciperet, sed ut debitum eorum, quod illi soluere non poterant, deponderet; & chirographum, quo morti & inferno obstringebantur, deleteret, ut ab exitio æterno, cui iam pridem addicti erant, eximeret, & vitam, salutem, ac gloriam sempiternam conciliaret. Quid ad tantam benignitatem, ad tam inauditam & ineffabilem misericordiam addi potest, per quam non solum infinita mala à nobis depulsa, & infinita bona procurata, sed etiam tam miris tamque difficilibus modis, cum tanta Diuinitatis exinanitione, & ut ita dixerim, incommodo; cum tantis laboribus, doloribus, ac diuinorum bonorum expensis; exhausto in id pretio immenso, vita nimirum & sanguine filij Dei; idque pro ingratis & inimicis!

Psalm. 21.

CAPVT XVII.

De particularibus beneficiis.

144 **H**ÆC de generalibus diuinæ misericordiæ beneficiis, quæ ad omnes homines pertinent: nunc breuiter dicendum de specialibus, quæ cuique in particulari impensa. Inter quæ primo loco ponatur, quod aureo hoc sæculo, nempe tempore gratiæ, nasci nos voluit, non tempore Legis veteris aut naturæ. Magna tunc erat rerum diuinarum ignoratio, magna gratiæ cælestis & donorum salutarium inopia. Dominabatur pænè toto orbe diabolus tamquam in proprio regno, & loco diuini Numinis colebatur. Hic pro suo arbitratu videbatur regere omnia. hinc fiebat ut paucissimi ex immenso mortalium numero salutem consequerentur, omnibus pænè in sempiternum exitium ruentibus. Infelix planè sæculum, & omnino ferreum, etsi deliciis carnis & diuitiis sæcularibus, huma-

Particularia beneficia.

Primum, Quod nasci suo gratiæ.

Discrimen vtriusque sæculi.

Sf 2 naque

naque gloria apud quasdam gentes, quae Monarchiam obtinebant affluentissimum. Quid, si tunc nati fuisset, & stadium huius vitae nobis decurrendum fuisset, potuissetne in tantis tenebris, in tanta naturae & morum prauitate, in tanta caelestis auxilij inopia, & diaboli potentia, aeternam mortem euadere, & salutem adipisci? Valde credibile est, tam paruis praesidiis, fultos, & tot machinis impulsos, lapsuros, & communis consuetudinis aestu abreptos in exitium praecipitandos. Praesciebat hoc Dominus, & praue nit nos ab aeterno misericordiae suae benigno proposito, ex infinita hominum multitudine nos seligens, ac nostros natales vitaeque, cursum in tempus gratiae referens. tempus, inquam, gratiae, saeculum verè aureum, vel potius gemmeum, quo tenebrae infidelitatis discussae, idololatria sublata, principatus diaboli depressus, caelum apertum, diuina misericordia patefacta, via salutis propalata: saeculum, quo tam eximium offertur Sacrificium, tam diuina participatur Hostia, & tam efficacia suppetunt Sacramenta; quo tanta est vbertas diuinæ gratiae, tanta facilitas reconciliationis, tanta facultas merendi, tanta subsidia perseverandi, tanta commoditas singulis paene momentis caelestem augendi coronam: saeculum, quod melliflui sunt caeli, quo montes stillant dulcedinem, & colles lacte & melle manant; quo singulis horis exiguo labore & minutis operibus nostris possumus inestimabiles & aeternas diuitias accumulare. Magna itaque est felicitas, hoc auro natum esse, magnum beneficium, pro quo infinitae Deo gratiae sunt agenda.

*Secundum,
Quod nati à
Christianis.*

Secundo, Quod nati à parentibus Christianis, & Christianè educati. Non minus est istud beneficium quàm prius. Quid enim profuisset nasci tempore lucis & gratiae, si ipsi inter tenebras in medio infidelitatis inter Brasilios, Indos, vel Caphros editi fuisset? Non enim fuisset participes lucis & bonorum huius auri aurei, sed in pristini saeculi miserrima sorte, hoc est, in ignorantia diuini Numinis & salutaris viae, atque in omnium vitiorum colluuie cum certissima damnationis aeternae expectatione mansisset. Neque putet quis ex naturae cursu potius quàm ex diuinæ prouidentiae decreto & designatione prouenire, quod hic ex illo, iste ex alio parente nascatur, tali dispositione corporis talem animam non aliam postulante. Non ita est: nulla enim est dispositio in embryone, nulla qualitatuum syndrome in corpusculo animando, cui non sint aptae infinitae animae ex iis, quae in thesauris diuinæ sapientiae & potentiae sunt reconditae. Imò valde verisimile est, quamuis dispositionem

*Ex diuino
beneficio
in prouenire.*

corporis humani completam in vtero cuius anime rationali aptam esse, & posita tali dispositione, quamuis infundi posse. Quod probari potest Primò, ex resurrectione. Maior enim est discrepantia inter dispositiones vltimas corporis nascentis & resurgentis, quam inter dispositiones vltimas omnium nascentium: atqui eidem animæ infundendæ aptæ sunt & congruæ non solum dispositiones corporis sui nascentis, sed etiam resurgentis: ergo etiam omnes dispositiones nascentium illi aptæ erunt, & ad eos infundi poterit. Deinde, Sapientia 8. dicitur: *Puer eram ingeniosus, & sortitus sum animam bonam.* vbi Salomon tamquam singulare beneficium Dei refert, sortitum esse *animam bonam*, id est ingeniosam, & ad bonum procliuem, quasi eidem corpori potuerit infundi minus bona, minus ingeniosa. Ergo id non pendet ex dispositione corporis, sed ex Dei electione, qui pro suo beneplacito præstantiorem vel minus præstantem animam infundit. Quod enim animæ, etsi sint eiusdem speciei communis, multum inter se discrepent perfectione substantiali indiuidua, mihi valde credibile. Idem dixerim de Angelis eadem specie communi comprehensis. Nam si inter corpora humana tanta est diuersitas, vt in tant innumerabili multitudine vix sit duo reperire vultu & temperamento planè similia; cur non idem putemus de multitudine animarum? Amat enim natura in rebus varietatem, & quantum potest, fugit paritatem. Cerne-re id est ferè in omnibus indiuiduis animantium & plantarum. An fortè spiritalis natura non est capax tantæ varietatis, quanta corporalis? Meo sensu etiam longè maioris capacem dixerim, non solum in speciebus, sed etiam in eiusdem speciei indiuiduis, de quo alibi fortè erit dicendi locus. Tertio, Sæpè videmus in pessimo corpore optimam animam, & in optimo corpore pessimam animam: homines enim vitiosi temperamenti, interdum sunt præstantis ingenij, & ad omnem virtutem expediti; & contra nonnulli probissimi temperamenti, sunt stupidi, & ad virtutem minus idonei. Non ergo conditio animæ sequitur corporis temperamentum, neque anima sui corporis temperamento ita est addicta & veluti commensa, vt non alius temperamenti possit accommodari.

Ex his concludo: Cum animæ omnes creentur à solo Deo, nulla creatura cooperante, formato in vtero materno corpusculo, posse Deum quamuis animam creare, & illi infundere; neque ad hanc vel illam animam creandam potius quam ad aliam à dispo-

fitione

Eadem dispo-
sio corporis
innumeris
animis ac-
commoda.

Animarum
disparitas.

sitione corporis, sed à suo beneplacito determinari. Beneficium ergo ingens in eo recognoscendum, & misericordiae diuinæ impu-
tandum, quòd non ab infidelibus, sicut alij innumerabilès; sed à
fidelibus, & inter fideles nati sumus; vbi & Baptismum & Chri-
stianam institutionem consecuti, & viam salutis ab infantia edo-
cti. Quantum est discriminis inter sortem barbarorum & Chri-
stianorum? Illi destituti cognitione Dei, & futurorum bonorum
ac malorum, totiusque semitæ salutis æternæ ac mortis, destituti
beneficio redemptionis Christi, in omni vitiorum fœditate volu-
tantur, absque vlla propemodum spe damnationis æternæ eua-
dendæ. nos autem per Baptismum abluti, & Christo insiti, facti
sumus heredes vitæ æternæ; & luce caelestis doctrinæ collustrati,
nouimus viam salutis, & per illam, mirandis adiuti præsidii, ma-
gna fiducia ad æternam vitam contendimus. Sanè beneficium hoc
tam ingens est, vt nec verbis explicari, nec mente humana possit
comprehendi.

*Præseruatio
ab hæresi.*

Tertium beneficium, Quòd ab hæresi in primis, & ab aliis in-
numeris peccatis præseruati. Monuit Dominus, & post Dominum
Apostoli, venturos *nonisimis temporibus seductores & falsos prophe-
tas*, vt ab illis diligentissimè caueremus. Succreuerunt illi nostris
temporibus vberimè vt herba irrigua, diaboli satù & cultura.
Multa centena hominum millia ab illis seducta, & seducuntur in-
dies plurimi. Ingentia sunt huius ætatis pericula, præsertim iis qui
intè: tale genus hominum degunt, & cum illis aliquando versan-
tur. nam *sermo eorum vt cancer serpit*, integra regna breui per-
uadens, & instar flammæ omne bonum depascens, ipsis etiam fun-
damentis salutis penitus absumptis. Felices quos diuina misericor-
dia ab hoc ~~periculo~~ præstitit immunes. Considera miseriam eo-
rum qui in hoc barathrum ceciderunt: tenebras nefandas caele-
stem putant lucem, & lucem tenebras; errores exitiales veritatem
salutarem, & ipsam veritatem censent errorem: præcipitium in-
fernum viam salutis vocant, & verum salutis iter mortis compen-
dium: secus os se putant vitæ beatæ, cum certissima sit eorum dam-
natio, nisi perfidiam deponant: malum amplectuntur loco boni,
& verum bonum instar mali detestantur. Denique eò magis insa-
nabiles, quòd infinita quadam vel superbia vel vecordia sensum
suum omnium sæculorum præteritorum & totius Ecclesiæ Catho-
licæ iudicio anteponunt, tamquam ipsis solis sapere sit concessum,
& sancti Patres Doctoresque præci & neoterici sint fungi vel pepo-
nes.

1. Tim. 2.

nes. Ex magnitudine huius mali, & periculis huius aui, estimanda est illius beneficii magnitudo, Deo que infinita gratia agenda. Neque solum quod ab infidelitate, sed etiam, quod ab aliis innumeris peccatis praeferuati, in qua nisi diuina misericordia singulari cura & prouidentia nos praeuenisset & custodisset, eramus prolapsuri. Nullum enim peccatum facit homo, quod non faceret alius homo, nisi eum custodiret qui pro ipso factus est homo. Quid enim diabolus in nos in tanta naturae imbecillitate & prauitate non posset, nisi diuina bonitas nostri misera nos protegeret, & suae gratiae auxilio corroboraret & iuaret? Itaque diuinæ misericordiae assignanda non tantum opera bona quae facimus, sed etiam effugia malorum quae vitamus.

147 Quartum beneficium, Quod à multis damnationis aeternae periculis erepti, & ad poenitentiam & salutem reseruati. Cogita quoties gehennam sis commeritus, quoties iram diuinam & caeleste fulmen in caput tuum accerferis, & tamen Dominum tibi pepercisse, vitamque prorogasse, & tempus concessisse poenitentiae, quod aliis innumeris qui minoribus peccauerant, est negatum. Sunt enim innumerabiles aeternis incendiis addicti, qui tamen paucioribus quam tu peccatis fuere obnoxij. Quid diuinæ clementiae pro tanta rependes indulgentia? Toties enim ab inferorum faucibus liberasse censeri debet, quoties te id merentem non praecipitauit, quoties tibi praeter aliis infinitis te melioribus seu minus malis pepercisset, & culpas emendandi tempus concessit? Vide ergo ne illud Apostoli ad Rom. 2. in te locum habeat: *An diuitias bonitatis eius (Dei) & Rom. 2. patientiae & longanimitatis contemnis? ignoras quoniam benignitas Dei ad poenitentiam te adducit? Secundum autem dixit: iram & impenitens cor thesaurizas tibi iram in die ira & reuelationis iusti iudicij Dei, qui reddet unicuique secundum opera eius. & illud Iob 24. Dedit ei Deus locum poenitentiae, & ille abutitur eo in superbiam. Quis que cogitet quoties id à se factum, & diuinæ misericordiae parcendi se obstrictum aeternum fateatur.*

A periculis damnationis ereptio.

Rom. 2.

Educatio in literis.

148 Quintum beneficium, Quod in literis educatus, & insignem rerum diuinarum & salutarium notitiam adeptus. Hoc maxime pertinet ad Theologos: estque sanè magnum Dei beneficium, quod non ad artem aliquam sordidam ac infimam, non ad quaestus empiricos, non ad militiae saeva & periculosa exercitia, non ad vana & saluti inutilia vel noxia studia diuina prouidentia mentem tuam inflexerit, sed ad studia nobilium disciplinarum, ad animi cul-

cultum & ornatum, quæ rebus corporalibus longè antecellit. Philosophicæ enim disciplinæ mentem rebus humanis celsiorem, & ad omnem virtutem aptiorem reddunt, gradumque ad Dei cognitionem & amorem struunt. sed in his non stetit, ulterius te prouexit, & ad diuinorum eloquiorum intelligentiam - ad suorum mysteriorum & salutarium dogmatum scientiam perduxit; vt ea & distinctius conciperes, & clariùs cognosceres, & firmitus crederes, & fortius retineres, & efficacius ad omnis operis boni praxim apprehenderes, vtque iam non solùm crederes, sed etiam quodammodò videres Religionis nostræ veritatem & eminentiam, teque rectum & securum salutis iter tenere. Neque tibi soli saperes, sed etiam in alios hanc lucem posses transfundere, & omnes hæreseon errores illi aduersantes refutare & pessumdare. Hæc est vera illa sapientia, omni auro & gemmis pretiosior, omnibus honoribus & sceptris eminentior, cui nulla res huius mundi valet comparari; contra quam cetera quæ homines magni æstimant, diuitias, honores, voluptates carnis, in libella veritatis & diuini iudicij nullius sunt ponderis aut momenti, sed mera vanitas, & ipsa vanitate leuiora. Magnum itaque hoc est beneficium, paucioribus indultum, magni solatij, & fructus eximij.

Sacerdotiū.

Sextum beneficium, Quod ad Sacerdotium noui Testamenti ¹⁴⁹ euectus. Hoc ad omnes Sacerdotes præcipuè pertinet. Nihil maius vquam vlli creaturæ in cælo aut in terra collatum. Quid enim maius esse potest, quàm posse peccata remittere, iniurias Dei condonare, impios Deo reconciliare, animas ex faucibus inferni eripere, ex filiis iræ filios Dei creare, spiritum adoptionis infundere, ius cælestis regni amissum restituere; & quod his omnibus est admirabilius, diuinissimam illam hostiam consecrare, Corpus & Sanguinem Christi (iuncta anima & vnione Verbi) conficere, & sui Conditoris, vt ita dixerim, esse conditorem & auctorem, aliaque stupenda, quæ huic mysterio implicata, patrare, & diuinum Numen humanis rebus conciliare. Nihil sanè his admirabilius aut grandius animo coacipi potest: non enim minùs est mirabilis aut difficilis peccati remissio, impij sanctificatio, hominis deificatio, Corporis Christi consecratio, quàm cæli & terræ creatio; omnia enim infinitam virtutem & auctoritatem requirunt. Hæc tamen potestas non Patriarchis aut Prophetis, non Angelis aut Archangelis, non Cherubinis aut Seraphinis nobilissimis purissimisque spiritibus, non ipsi denique Dei Matri sanctissimæ concessa est; sed tibi

in-

indigno, terreno, luteo, peccatori, præ aliis innumeris te melioribus diuina miseratione indulta.

Septimum beneficium fit pro Religiosis, Quòd ad Religionem adductus. Magnum est hoc & inæstimabile beneficium, quibus ea fors obtigit: est enim consilium Christi magni Doctoris nostri, prioribus sæculis absconditum; mundo quidem ignotum & paradoxum, sed sapientiæ & fructus plenissimum. Magni solatij est Romani, si consilius sibi sit, quòd consilium Dei sit secutus. Verùm de hoc beneficio satis dictum in Tractatu De statu vitæ deligendo, quæst. vltima.

Statu Religionis.

CAPYT XIX.

Quid rependendum Deo pro tanta misericordia.

150 **E**XPOSITIS summatim generalibus & specialibus misericordiarum diuinæ in nos beneficiis (de præcipuis loquor) superest vt dicamus breuiter quid debeamus tantæ benignitati pro tot tamque inæstimabilibus & immensis bonis rependere, ne ingratitude vitium incurramus; quod sanè vitium est pessimum & salutis peremptorium. Nam vt S. Bernardus Serm. 51. in Cantica ait: *Ingratitudo inimica est animæ, exinanitio meritorum, virtutum dispersio, beneficiorum perditio. Ingratitudo ventus vrens, siccans sibi fontem pietatis, rorem misericordiarum, fluentia gratiarum.* Hoc vt euitemus, quatuor potissimum à nobis gratitudo, quæ ei reperimus, deposcit: *memoriam, amorem, seruitutem seu obsequium, & perpetuam cum gratiarum actione laudem.* Hæc ordine ex virtute gratitudinis sequuntur, & per hæc quo potest modo beneficia accepta compensat.

Ingratitudinis malum.

Quatuor rependenda.

Primum quod rependi debet, est *beneficij memoria.* Nihil sanè minus referri potest benefactori, quàm memoria beneficij, qua is qui accepit, illud sibi gratum esse, & à se æstimari ostendit. Vnde ingratus est, qui beneficij accepti ne recordatur quidem, aut ad memoriam aliquando reuertat. Indicat enim eo neglectu, se illud parui aut nihili ducere, nec mereri vt eius consideratione animum occupet. Tales sunt hodie innumeri, qui ita rebus infimis sunt immergi, & in omnia alia intenti, vt vix vquam de diuinis beneficiis, nisi fortè obiter, cogitent; quasi hæc terrena & pereuntia sint maioris meriti quàm illa, quæ Dominus vel nobis contulit, vel pro nobis gessit, vel nobis promisit. O viles & cæcæ animas!

Primum Memoria.

T t itane